

Spiró György

Az ok⁶

Senki sem értette.

Hogyhogy egyik napról a másikra eltűnt?!

A felesége is kerestette, a barátai is kerestették, a rendőrségen azt mondták, majd csak előkerül, aztán úgy két hét múlva telefonáltak az asszonynak, hogy a férje két hete egy szomszédos ország felé átlépte a határt, de ott már nincs, nem tudják, merre távozott.

Példás házasság volt az övék, volt két szép kicsi gyerekük, volt már lakásuk is, a srác esti egyetemre járt, minden rendben volt velük és körülöttük. De hát akkor miért?

Öt év múlva váratlanul elvadultak az országban a viszonyok, újabb két év múlva kitört a polgárháború, tartott másfél évig, sokan belehaltak, belerokkantak, már ahogy ez lenni szokott. Érdekes módon ama bizonyos feleség és a két gyerek még a polgárháború kitörésének előestéjén szintén eltűnt, de akkor már mindenki ideges volt, úgyhogy őket nem kerestették.

Amikor, úgy emberöltőnyi idő múltán, konszolidálódtak a viszonyok, a megmaradt barátok egyikénél este csöngött a telefon.

Ő volt, mármint aki egykor egyik napról a másikra eltűnt.

Te vagy az?

Én vagyok.

A családot is nálad van kint?

Ők is, a gyerekek felnőttek, dolgoznak, mi a feleségemmel nyugdíjban vagyunk már.

Így társalogtak egy darabig, mígnem az otthoni túlélő meg nem kérdezte:

– Mondd, te honnét tudtad, amikor még senki se tudta?

⁶ SPIRÓ GYÖRGY, *T-boy. Rémnovellák*, Budapest, Ab Ovo, 1994, pp. 111–112.

György Spiró

Il motivo

Trad. di Mária Stella Amatizi, Alexandro Brogioni, Nicola De Feo,

Ester Giliberti, Eszter Sermann

Nessuno lo aveva capito.

Come mai è sparito da un giorno all'altro?!

Anche la moglie lo aveva fatto cercare, anche gli amici lo avevano fatto cercare, la polizia aveva detto che prima o poi si sarebbe fatto vivo, poi, circa due settimane dopo, hanno telefonato alla signora, per dire che due settimane prima il marito aveva attraversato la frontiera di un paese confinante, ma lì non c'era più, non sapevano dove fosse andato.

Il loro era un matrimonio esemplare, avevano due bei bambini, avevano già un appartamento, lui frequentava l'università serale, per loro andava tutto bene. Ma allora perché?!

Cinque anni dopo, inaspettatamente nel paese le circostanze si sono inasprite, e poi due anni dopo è scoppiata la guerra civile, è durata un anno e mezzo, in tanti sono morti, rimasti traumatizzati, come avviene di solito. È strano che la notte prima dello scoppio della guerra anche la stessa moglie con i due bambini sia sparita, ma in quel momento erano tutti nervosi e quindi nessuno li ha cercati.

Quando, trascorso il tempo di una generazione, le circostanze si sono nuovamente consolidate, a uno degli amici rimasti squillò il telefono, di sera.

Era lui, cioè quello che era sparito da un giorno all'altro.

– Sei tu?

– Sono io.

– Anche la tua famiglia è lì con te?

– Anche loro, i ragazzi sono cresciuti, lavorano, io e mia moglie ormai siamo in pensione.

Hanno chiacchierato così per un po', finché il sopravvissuto rimasto nel paese non ha chiesto:

– Ma dimmi un po', come hai fatto a saperlo quando ancora nessuno lo sapeva?

És akkor az, aki legelőször megérezte, elmesélte.

Este a rádió hírműsorát hallgatta, a műsorvezető nő előzetes időjárásjelentés gyanánt azt mondta, hogy kinéz a stúdió ablakán, az idő derült, jól látja a teliholdat, és aztán rátért a fontosabb hírekre. Akkor ő gyanút fogott, kiment az erkélyre, tényleg derült volt az idő, de teliholdnak nyoma se volt, a hold éppen hogy csak dagadni kezdett.

Visszament az erkélyről, az útlevelét magához vette, meg némi készpénzt, a gyerekek a másik szobában játszottak, a felesége főzött a konyhában. Lemegek egy kicsit levegőzni, mondta a feleségének, és elment, és felült a legelső vonatra. Mert úgyse tudta volna megmagyarázni.

Hát igen, mondta a vonal túlsó felén a barát, aki a polgárháborúban minden családtagját elveszítette. Aztán hozzátette: ő ismeri a rádió épületét, meg a stúdiót, ahonnan a hírműsorokat adták annak idején, onnét az eget nem látni, egy szűk udvarban van a földszinten, csak a falakra látni, vajon miért mondott ilyen baromságot az a műsorvezető?

Hát ez az, mondta a messzi távolból az, aki elsőként megérezte.

És aztán megbeszélték, hogy majd ellátogatnak egymáshoz, most már lehet, aztán nem látogattak el egymáshoz, meg is haltak előbb-utóbb, de ez már mellékes.

Spiró György

Történet⁷

Nem tudom, hol történt. Talán Prágában, talán Rómában vagy másutt, nem tudom, csak arra emlékszem: mentünk az utcán, hozzá fordultam, és valamit magyarázni kezdtem. Ő hallgatott, én pedig magyaráztam. Már nem emlékszem, mit. És őrá sem emlékszem. Tudom, hogy ott ment mellettem az utcán, és ha eszembe jutna, melyik városban történt, még éppen ki tudnám számolni, melyikük volt ő. Akkor ma még azt is tudnám, milyen ruha volt rajta.

Arra pontosan emlékszem, milyen jó volt akkor, azon az utcán, amikor magyaráztam neki valamit, ami nem lehetett olyan fontos, ha ennyire kiment a fejemből. Nemcsak neki nem lehetett fontos. Csak az volt fontos, hogy ott mentünk ketten az utcán. Ezt akkor nem tudtam. Ő ezt bizonyára jobban tudta nálam. Emlékszem: ment mellettem hűségesen, és hallgatta a fecsegésemet, amiből nyilván semmit sem értett.

⁷ SPIRÓ GYÖRGY, *Álmodtam neked*, Budapest, Scolar Kiadó, 2000, p. 107.